កម្រងសៀវភៅគតិបណ្ឌិតតំបន់បូព៌ា

智慧丛书

ង វិនហួយ លីវ ជឺឈាង

汤文辉 刘志强

ហ្វាំង ប៉ៅឈុន

学术顾问：张葆全

ភាសាចិន - ខ្មែរ

汉柬对照

ការបកប្រែសម្រាំងកំណាព្យរជ្ជកាលថាំង

唐诗选译

អ្នករៀបរៀងភាសាចិន: ឆៃ សៀជាន

选释：才学娟

ពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់: ហ្វាំង ប៉ៅឈុន

中文审读：张葆全

បកប្រែដោយ: លួ យូហ្វៃ

翻译：罗宇菲

ពិនិត្យនិងកែសម្រួលដោយ: ជិន សុធា

柬埔寨语审读：秦硕

គូររូបភាពដោយ: លី ជិនយីង

绘图：李贞莹

GUANGXI NORMAL UNIVERSITY PRESS
广西师范大学出版社

កម្រងសៀវភៅគតិបណ្ឌិតតំបន់បូព៌ា

东方智慧丛书

និពន្ធនាយក: ថាំង វឹនហួយ លីវ ជីឈាង

主编：汤文辉　刘志强

ទីប្រឹក្សា: ហ្សាំង ប៉ៅឈុន

学术顾问：张葆全

ភាសាចិន - ខ្មែរ

汉 柬 对 照

ការបកប្រែសម្រាំងកំណាព្យរជ្ជកាលថាំង

唐诗选译

អ្នករៀបរៀងភាសាចិន: ឆៃ សៀជាន

选释：才学娟

ពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់: ហ្សាំង ប៉ៅឈុន

中文审读：张葆全

បកប្រែដោយ: លួ យូហ្វៃ

翻译：罗宇菲

ពិនិត្យនិងកែសម្រួលដោយ: ជិន សុធា

柬埔寨语审读：秦硕

គូររូបភាពដោយ: លី ជិនយីង

绘图：李贞莹

· 桂林 គួយលីន ·

GUANGXI NORMAL UNIVERSITY PRESS

广西师范大学出版社

© 2017 by Guangxi Normal University Press.
All rights reserved.

图书在版编目（CIP）数据

唐诗选译：汉柬对照 / 才学娟选释；罗宇菲译；
李贞莹绘. 一桂林：广西师范大学出版社，2017.9
（东方智慧丛书 / 汤文辉等主编）
ISBN 978-7-5495-9178-7

Ⅰ. ①唐… Ⅱ. ①才…②罗…③李… Ⅲ. ①唐诗一诗集一汉语、柬埔寨语 Ⅳ. ①I222.742

中国版本图书馆 CIP 数据核字（2017）第 175869 号

广西师范大学出版社出版发行
（广西桂林市中华路 22 号 邮政编码：541001
网址：http://www.bbtpress.com ）
出版人：张艺兵
全国新华书店经销
桂林广大印务有限责任公司印刷
（桂林市临桂县秧塘工业园西城大道北侧广西师范大学出版社集团有限公司创意产业园 邮政编码：541100）
开本：880 mm × 1 240 mm 1/32
印张：9.625 字数：170 千字 图：50 幅
2017 年 9 月第 1 版 2017 年 9 月第 1 次印刷
定价：72.00 元

如发现印装质量问题，影响阅读，请与印刷厂联系调换。

东方智慧丛书

学术顾问： 张葆全
主　　编： 汤文辉　刘志强

编辑委员会：
主　　任： 虞劲松　郭玉贤
委　　员： 才学娟　王　专
王　燕　杨远义
陈丕武　施　萍
梁嗣辰

翻译委员会：
主　　任： 黎巧萍　刘志强
覃秀红
委　　员： 王海玲　吴思远
张　蔚　沈　菲
欧江玲　徐明月
谈　笑　陶　红
黄兴球　覃海伦
韩艳妍

美术委员会：
主　　任： 柒万里　尹　红
委　　员： 卫阳虹　王雪峰
吕　鹏　刘　荣
关瑞琳　郑振铭
俞　崧　陶朝来
黄建福　蓝学会
戴孟云

កម្រងសៀវភៅគតិបណ្ឌិតតំបន់បូព៌ា

ទីប្រឹក្សាៈ ហ្សាំង ប៉ៅឈុន
និពន្ធនាយកៈ ថាំង វីនហ្វយ　លីវ ជឺឈាង

គណៈកម្មការនិពន្ធៈ
ប្រធានៈ យូ ជីនសុង　កូ យក់ស៊ាន
សមាជិកៈ ឆៃ សៀជាន　វ៉ាំង ជាន់
វ៉ាំង យ៉ាន　យ៉ាង យ័នយី
ឆេន ភីអ៊ូ　ស៊ី ភីង
លាំង ស៊ីឆេន

គណៈកម្មការបកប្រែៈ
ប្រធានៈ លី ឆៅភីង　លីវ ជឺឈាង
ឈិន ស៊ាវហុង
សមាជិកៈ វ៉ាំង ហៃលីង　អ៊ូ ស៊ីយ័ន
ហ្សាំង វ៉ៃ　សឹន ហ្វៃ
អូវ ជាំងលីង　ស៊ូ មីងយៀ
ថាន សាវ　ថៅ ហុង
ហ្វង ហេងឈាវ　ឈិន ហៃលុន
ហាន យានយាន

គណៈកម្មការរចនាៈ
ប្រធានៈ ឈី វ៉ាន់លី　យីន ហុង
សមាជិកៈ វៃ យ៉ាងហុង　វ៉ាំង ស្វយហ្វឹង
វ្វ ភឹង　លីវ យុង
ក្វាន់ រុលីន　ឆឹង ឆិនមីង
យូ សុង　ថៅ ចាវឡៃ
ហ្វង ជានហ្វូ　ឡាន សៀហ្វយ
តៃ មឹងយូន

总　序

文化交流对人类社会的存在与发展至关重要。季羡林先生曾指出，文化交流是推动人类社会前进的主要动力之一，文化一旦产生，就必然交流，这种交流是任何力量也阻挡不住的。由于文化交流，世界各民族的文化才能互相补充，共同发展，才能形成今天世界上万紫千红的文化繁荣现象。[1]

中国与东盟国家的文化交流亦然，并且具有得天独厚的优势。首先，中国与东盟许多国家地理相接，山水相连，不少民族之间普遍存在着跨居、通婚现象，这为文化交流奠定了良好的地理与人文基础。其次，古代中国与世界其他国家建立起的“海上丝绸之路”为中国与东盟国家的经济、文化交流创造了有利的交通条件。

中国与东盟诸多使用不同语言文字的民族进行思想与文化对话，

[1]季羡林：《文化的冲突与融合·序》，载张岱年、汤一介等《文化的冲突与融合》，北京大学出版社，1997年，第2页。

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

自然离不开翻译。翻译活动一般又分为口译和笔译两类。有史记载的中国与东盟之间的口译活动可以追溯至西周时期，但笔译活动则出现在明代，至今已逾五百年的历史。

在过去五百年的历史长河中，东盟国家大量地译介了中国的文化作品，其中不少已经融入到本国的文化中去。中国译介东盟国家的作品也不在少数。以文字为载体的相互译介活动，更利于文化的传承与发展，把中国与东盟国家的文化交流推上了更高的层次。

2013 年 9 月，国务院总理李克强在广西南宁举行的第十届中国—东盟博览会开幕式上发表主旨演讲时指出，中国与东盟携手开创了合作的“黄金十年”。他呼吁中国与东盟百尺竿头更进一步，创造新的“钻石十年”。2013 年 10 月，习近平总书记在周边外交工作座谈会上强调要对外介绍好我国的内外方针政策，讲好中国故事，传播好中国声音，把中国梦同周边各国人民过上美好生活的愿望、同地区发展前景对接起来，让命运共同体意识在周边国家落地生根。于是，把中华文化的经典译介至东盟国家，不仅具有重要的历史意义，同时还蕴含着浓厚的时代气息。

所谓交流，自然包括“迎来送往”，《礼记》有言：“往而不来，非礼也；来而不往，亦非礼也。”中国与东盟国家一样，既翻译和引进外国的优秀文化，同时也把本国文化的精髓部分推介出去。作为中国最具人文思想的出版社之一——广西师范大学出版社构想了《东方智慧丛书》，并付诸实践，不仅是中国翻译学界、人文学界的大事，更是中国与东盟进行良好沟通、增进相互了解的必然选择。广东外语外贸大学和广西民族大学作为翻译工作的主要承担方，都是国家外语非通用语种本科人才培养基地，拥有东盟语言文字的翻译优势。三个单位的合作将能够擦出更多的火花，向东盟国家更好地传播中华文化。

联合国教科文组织的官员认为，“文化交流是新的全球化现象”。[1]我们希望顺应这一历史潮流与时代趋势，做一点力所能及的事。

是为序。

刘志强

2015年1月25日

[1]《联合国教科文组织文化政策与跨文化对话司司长卡特瑞娜·斯泰诺的致辞》，载《世界文化的东亚视角》，北京大学出版社，2004年，第3页。

បុព្វកថា

ការផ្លាស់ប្ដូរវប្បធម៌មានសារៈសំខាន់ក្នុងអត្ថិភាពនិងការវិវត្តនៃសង្គមមនុស្ស។ លោកសាស្ត្រាចារ្យ ជី ស៊ានលីន ធ្លាប់កត់សម្គាល់ថា ការផ្លាស់ប្ដូរវប្បធម៌ជាកម្លាំងចលករដ៏សំខាន់មួយសម្រាប់ជំរុញឱ្យសង្គមមនុស្សបោះជំហានទៅមុខ។ អោយតែមានវប្បធម៌កើតឡើង ប្រាកដមានការផ្លាស់ប្ដូររវាងគ្នានឹងគ្នាជាពុំខាន គ្មានកម្លាំងអ្វីមួយ អាចរារាំងនូវការផ្លាស់ប្ដូរបែបនេះឈ្នះបានទេ។ ព្រោះតែមានការផ្លាស់ប្ដូរគ្នាទៅវិញទៅមកនេះ ទើបវប្បធម៌នៃគ្រប់ជាតិសាសន៍ក្នុងលោក អាចជួយបំពេញបន្ថែមគ្នា រីកចំរើនរួមគ្នា និងមានវិបុលភាពនៃវប្បធម៌ដ៏សម្បូរបែបក្នុងលោកនាសព្វថ្ងៃនេះ។[1]

ការផ្លាស់ប្ដូរវប្បធម៌រវាងចិននិងបណ្ដាប្រទេសអាស៊ានក៏ដូចគ្នាដែរ ហើយក៏មានលក្ខខណ្ឌអំណោយផលពិសេសថែមទៀតផង។ទីមួយៈ ចិននិងប្រទេសមួយចំនួននៃអាស៊ានមានព្រំដែនជាប់គ្នា។ ការធ្វើចំណាកស្រុក តាំងទីលំនៅនិងការ

[1] ជី ស៊ានលីនៈ បុព្វកថានៃសៀវភៅ ការប៉ះទង្គិចនិងចុះសម្រុងគ្នានៃវប្បធម៌ បោះពុម្ពដោយគ្រឹះស្ថានបោះពុម្ពផ្សាយសកលវិទ្យាល័យប៉េកាំង ឆ្នាំ១៩៩៧ ទំព័រទី២។

ភ្ជាប់ចំណងសាច់ញាតិ រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងជនជាតិមួយចំនួន ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះខាងភូមិសាស្ត្រនិងមនុស្សសាស្ត្រដ៏ល្អប្រសើរសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរវប្បធម៌។ ទីពីរៈ វិថីសូត្រសមុទ្រ ដែលបង្កើតឡើងដោយប្រទេសចិននិងបណ្តាប្រទេសផ្សេងៗទៀតតាំងពីដើមមកបានផ្តល់នូវផ្លូវចរាចរណ៍ដ៏មានសារៈប្រយោជន៍មួយក្នុងការផ្លាស់ប្តូរសេដ្ឋកិច្ចនិងវប្បធម៌រវាងចិននិងបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន។

ចិននិងអាស៊ាន បើកកិច្ចសន្ទនាខាងមនោគមវិជ្ជានិងវប្បធម៌ ដោយប្រើនូវភាសានិងតួអក្សរខុសប្លែកពីគ្នា មិនអាចចៀសផុតពីការបកប្រែនោះទេ។ ការបកប្រែភាសាចែកចេញជាពីរប្រភេទ គឺការបកប្រែផ្ទាល់មាត់ និងការបកប្រែដោយសំណេរ។ ប្រវត្តិបកប្រែផ្ទាល់មាត់រវាងចិននិងអាស៊ាន ដែលមានកត់ត្រាទុកក្នុងឯកសារប្រវត្តិសាស្ត្រ បានចាប់ផ្តើមពីរាជវង្សស៊ីចូវមកម្ល៉េះ ប៉ុន្តែការបកប្រែដោយសំណេរវិញ ទើបតែចាប់មានកាលពីរាជវង្សម៉េងនេះដែលមានប្រវត្តិជាង ៥០០ ឆ្នាំមកហើយ។ ក្នុងរយៈកាលជាង ៥០០ ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ បណ្តាប្រទេសអាស៊ានបានបកប្រែអក្សរសិល្ប៍ចិនជាច្រើន ហើយស្នាដៃទាំងនោះ បានជ្រាបចូលក្នុងវប្បធម៌ជាតិនៃបណ្តាប្រជាជាតិអាស៊ាន។ ការបកប្រែស្នាដៃអក្សរសិល្ប៍អាស៊ានទៅជាភាសាចិន ក៏មានចំនួនមិនតិចដែរ។ ការបកប្រែទៅវិញទៅមកដោយមានអក្សរជាភ្នាក់ងារអំណោយផលដល់ការស្នងបន្តផ្សព្វផ្សាយ និងការអភិវឌ្ឍវប្បធម៌នេះ ជំរុញការផ្លាស់ប្តូរវប្បធម៌រវាងចិននិងអាស៊ានឱ្យឈានឡើងដល់កម្រិតកាន់តែខ្ពស់មួយថែមទៀត។

នៅក្នុងពិធីបើកសម្ពោធពិព័រណ៍ចិន-អាស៊ានលើកទី១០ដែលរៀបចំធ្វើឡើងនៅទីក្រុងណាននីង ខេត្តក្វាងស៊ី ប្រទេសចិនកាលពីខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៣ លោកលី ឃើឈៀង នាយករដ្ឋមន្ត្រីចិនបានថ្លែងសុន្ទរកថាជាគន្លឹះថាៈ ចិននិងអាស៊ានព្រួតដៃគ្នា បង្កើតឡើងនូវទសវត្សរ៍យុគសម័យមាស។ គាត់អំពាវនាវឱ្យចិននិងអាស៊ានបន្តខិតខំប្រឹងប្រែង រួមកម្លាំងកាយចិត្ត ដើម្បីឆ្ពោះទៅបង្កើតទសវត្សរ៍យុគសម័យត្បូងពេជ្រថ្មីមួយទៀត។ នៅក្នុងកិច្ចសន្ទនាគ្នាស្តីពីការងារនៃការបរទេសសម្រាប់ប្រទេសនៅជុំវិញខ្លួន លោក ស៊ី ជីនភីង ប្រធានាធិបតីចិនបានសង្កត់ធ្ងន់ថាយើង

គួរតែឃោសនាផ្សព្វផ្សាយនូវគោលនយោបាយផ្ទៃក្នុងនិងក្រៅប្រទេស ពិពណ៌នាអំពីចិនឱ្យគេបានដឹងឮ ផ្សព្វផ្សាយនូវទស្សនៈគំនិតចិនអោយរីកសព្វសាយ វេញបញ្ចូលរវាងសុបិនចិននិងបំណងចង់បានជីវភាពល្អបវររបស់ប្រជាជននៃបណ្តាប្រទេសនៅជុំវិញ វេញបញ្ចូលរវាងសុបិនចិននិងទស្សនវិស័យសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍក្នុងតំបន់ ដើម្បីធ្វើឱ្យគំនិតសហគមន៍ជោគវាសនាតែមួយចាក់ឫសចូលក្នុងបណ្តាប្រទេសនៅជុំវិញ។ ហេតុដូច្នេះ ការបកប្រែស្នាដៃដែលជាវណ្ណកម្មនៃវប្បធម៌ចិនទៅជាភាសាអាស៊ាន មិនគ្រាន់តែមានអត្ថន័យជាប្រវត្តិសាស្ត្រដ៏សំខាន់ប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងបង្កប់នូវលក្ខណៈពិសេសនាសម័យបច្ចុប្បន្ននេះទៀតផង។

ទាក់ទងនឹងការផ្លាស់ប្តូរ រួមបញ្ចូលទាំងការទៅមករាប់រកគ្នា ក្នុងគម្ពីរលីជីមានឃ្លាមួយពោលថា "ការទៅមិនមក ពុំគួរសមទេ ការមកមិនទៅ ក៏ពុំគួរសមដែរ"។ ចិនក៏ដូចបណ្តាប្រទេសនៃអាស៊ានដែរ បានធ្វើការបកប្រែនិងនាំចូមកនូវវប្បធម៌នៃអរិយប្រទេសផង ផ្សព្វផ្សាយនូវវប្បធម៌ពិសេសនិងសំខាន់របស់ខ្លួនឯងសម្រាប់ឱ្យគេស្គាល់និងយល់ដឹងផង។ គ្រឹះស្ថានបោះពុម្ពផ្សាយសកលវិទ្យាល័យគរុកោសល្យខេត្តក្វាងស៊ី ដែលជាគ្រឹះស្ថានបោះពុម្ពផ្សាយប្រកបដោយផ្នត់គំនិតមនុស្សសាស្ត្រជាងគេមួយក្នុងប្រទេសចិន បានផ្តួចផ្តើមនូវគំនិតរៀបរៀងចងក្រងកម្រងសៀវភៅវប្បធម៌ចិនសម្រាប់អាស៊ាន ហើយចាប់អនុវត្តភ្លាមៗ ដែលនេះមិនត្រឹមតែជាកិច្ចការធំមួយ ក្នុងមជ្ឈដ្ឋានបកប្រែចិន និងមជ្ឈដ្ឋានមនុស្សសាស្ត្រចិនប៉ុណ្ណោះ ថែមទាំងជាជម្រើសមិនអាចបោះបង់បាន សំរាប់ទំនាក់ទំនងល្អប្រសើររវាងចិននិងអាស៊ាន ដើម្បីជំរុញឱ្យមានទំនាក់ទំនងល្អនឹងគ្នា កាន់តែយល់ដឹងគ្នា និងបង្កើនចំណងមិត្តភាពរវាងគ្នា។ សកលវិទ្យាល័យជនជាតិក្វាងស៊ី និងសកលវិទ្យាល័យភាសាបរទេសនិងពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិខេត្តក្វាងទុង ជាមូលដ្ឋានជាតិសម្រាប់បណ្តុះបណ្តាលនិស្សិតបរិញ្ញាបត្រជំនាញភាសាបរទេស (ភាសាមិនប្រើជាសកល) ជាអ្នកទទួលបន្ទុកសំខាន់ក្នុងការបកប្រែលើកនេះ មានសមត្ថភាពលើសគេក្នុងការបកប្រែភាសាអាស៊ាន។ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៃភាគីទាំងបី ប្រាកដជាមានការប៉ះទង្គិចខាងផ្នត់គំនិតកាន់តែច្រើន ហើយផ្សព្វផ្សាយវប្បធម៌ចិនសម្រាប់

បណ្ដាប្រទេសនៃអាស៊ានឱ្យកាន់តែច្រើនសម្បូរថែមទៀត។

មន្ត្រីអង្គការយូណេស្កូនៃអង្គការសហប្រជាជាតិកត់សម្គាល់ថា ការផ្លាស់ប្ដូរវប្បធម៌ជាបាតុភូតសកលភាវូបនីយកម្មដ៏ថ្មីមួយ។[1]យើងខ្ញុំមានបំណងធ្វើទៅតាមលទ្ធភាពខ្លួន ដោយស្របតាមទំនោរថ្មីនៃស្ថានការណ៍យុគសម័យនេះ។

ខ្ញុំសូមដាក់ជាបុព្វកថា។

លីវ ជឹឈាង

ថ្ងៃទី ២៥ ខែមករា ឆ្នាំ ២០១៥

[1] សុន្ទរកថារបស់ប្រធាននៃនាយកដ្ឋាននយោបាយវប្បធម៌និងឆ្លើយឆ្លងអន្តរវប្បធម៌នៃអង្គការយូណេស្កូ ក្នុងសៀវភៅ ចក្ខុវិស័យអាស៊ីប៉ូពិានៃវប្បធម៌លោក បោះពុម្ពដោយគ្រឹះស្ថានបោះពុម្ពផ្សាយសកលវិទ្យាល័យប៉េកាំង ឆ្នាំ២០០៨ ទំព័រទី៣។

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

唐诗选译

ការបកប្រែសម្រាំងកំណាព្យរជ្ជកាលថាំង

前 言

唐代是中国古代封建王朝的辉煌时代，社会开放包容，文化兼收并蓄，经济繁荣稳定，社会氛围昂扬自信。唐代又是一个浪漫的时代，那个时代的士子可以凭借文学才华创作优秀的诗歌取得社会和君王的青睐，甚至可以借此走上仕途。因为在那个时代，诗歌是上自君王、下至平民普遍热爱的文学形式，不仅读书人，连僧人、道士、宫女、歌妓都能吟唱或欣赏诗歌。在唐代，诗歌不仅在国内受到追捧，甚至流传到日本及其他周边国家。唐代诗人名家辈出，诗歌成就巨大，流传下来的唐诗五万首左右，诗人两千多家，在诗歌领域取得了辉煌的成就。唐诗在近三百年的历史中，有约定俗成的分期，这就是所谓“四唐说”——初唐、盛唐、中唐和晚唐。随着唐代社会的发展和时代状况的变化，唐诗也呈现出不同的发展阶段。

在初唐诗坛上，尽管人们反对华靡浮艳的文风，但占据主导地位的，依然是以上官仪为代表的讲究诗歌对仗和华丽绮靡的“上官体”。这类诗歌盛行固然有唐太宗等帝王喜爱和支持的因素，但从根本来说，

是齐梁以来诗歌风格的延续，是诗歌自身发展的规律决定的。“初唐四杰”的王勃、杨炯、卢照邻、骆宾王崛起于诗坛，提出轻“绮碎”、重“骨气”的主张，意味着唐代诗风的转变。他们或高唱从军报国的壮志，或抒发自己怀才不遇的悲愤，以文章名扬天下，使诗歌的题材内容扩大了，使诗歌的思想感情也开始变化了。而武后时代出现的陈子昂，高举诗歌革新的旗帜，提出了“兴寄”“风骨”，创作了流传后世的感遇诗和怀古诗，最终改变了齐梁以来的华艳风习，端正了唐诗发展的方向。

盛唐诗坛上，唐诗的发展达到了繁荣的顶峰。社会出现兴旺发达的局面，人们表现出昂扬向上的精神，社会洋溢着乐观自信的风貌，诗坛上更是明星璀璨。这个时期出现了以王维、孟浩然为代表的盛唐山水田园诗派，他们以优美诗意的笔触，或描绘宁静的山水田园，或书写闲适的退隐生活，使晋宋以来形成的山水、田园诗更加丰富多彩。与山水田园诗人并驾齐驱的是盛唐边塞诗派，以高适、岑参为代表，在他们之前还有王之涣、李颀、王昌龄等诗人。他们用诗歌表达渴望建功边塞的人生理想，抒发戍边将士浴血奋战、无畏生死的激昂情怀，同时也描绘壮观奇异的边塞风光，征人戍卒的思乡幽怨，诗风壮丽，情调昂扬。李白和杜甫是盛唐诗坛上光辉夺目的双子星座。天才诗人李白在诗歌中以热烈的情怀高唱高远的人生理想，也以宣泄的方式表达自己理想遭遇挫折的悲伤，他的诗歌气势充沛，感情浓烈，充满了浪漫主义色彩。杜甫生在唐王朝由盛转衰的阶段，他心怀天下，忧国忧民，创作了大量反映安史之乱前后社会状况的诗歌，被称为“诗圣”。他的诗歌感情沉郁，表达方式委婉曲折，尤其律诗取得了巨大的成就。

中唐诗坛，依然人才辈出，虽然唐王朝经历了一场巨大的社会动荡，但依旧有很多优秀的诗人涌现，吟唱出属于他们自己的风格和声音。最先出现的是所谓“大历十才子”这样一群寄情细腻、诗风清丽

的诗人，还包括了刘长卿、韦应物等著名诗人。之后出现的是诗风特异、追求奇险风格的韩孟诗派，以韩愈、孟郊为代表，包括贾岛、姚合、卢仝、李贺等，他们互相唱和，注重“苦吟”，在诗歌的技巧上求新求异。还有一派诗人被称为元白诗派，以元稹、白居易为代表，还有李绅、张籍、王建等，他们倡导新乐府运动，以诗歌来揭露社会问题，希望引起统治者的重视。其中白居易的诗歌浅显易懂，受到帝王及民众的喜爱，还流传到日本，他的《长恨歌》和《琵琶行》写得尤为精彩。中唐还有两位被贬谪到偏远地区的诗人刘禹锡、柳宗元，刘禹锡的怀古诗尤为精彩，柳宗元的表现贬谪之悲的诗歌也取得了很高的艺术成就。

晚唐诗坛，社会走向没落，这给晚唐诗人的心灵蒙上了一层浓厚的阴影。但这个时期依然出现了大量优秀的诗人，其中被称为“小李杜”的两位诗人——杜牧、李商隐，成就尤为突出。杜牧不仅有很好的文学才华，也颇具政治和军事才干，他在诗歌中表达了自己远大的理想和抱负，同时写了很多著名的咏史诗，表现对现实和历史的深沉思考。他的状景抒情诗也成就很高。李商隐一生仕途坎坷，郁郁不得志。他的诗歌词彩艳丽而又深情绵邈，有很多不能明言的痛苦只能以含蓄朦胧的方式来传达，创作了很多优秀的“无题”诗。

唐诗是诗歌史上不可逾越的巅峰，这些优秀的诗人们如同璀璨的明珠，在诗歌的长河中历久弥新。本书精选唐代诗歌 50 首，虽远不能呈现唐诗之风采于万一，但仍期冀能为热爱诗歌的读者提供一个优秀的选本，并为海外热爱唐诗的朋友提供一个较为易读的读物，从而领略唐代诗歌的风采和魅力。

អារម្ភកថា

រជ្ជកាលថាំងគឺជាយុគសម័យដ៏រុងរឿងមួយក្នុងសន្តតិវង្សសក្តិភូមិនាសម័យបូរាណចិន ពេលនោះសង្គមបើកចំហនិងមានសភាពយោគយល់គ្នា វប្បធម៌គ្រប់ប្រភេទមានភាពចុះសម្រុងនឹងគ្នា សេដ្ឋកិច្ចមានការរីកចម្រើនលូតលាស់យ៉ាងត្រចះត្រចង់ ព្រមទាំងមានបរិយាកាសសង្គមដែលប្រកបដោយភាពមោះមុតនិងភាពទុកចិត្តខ្ពស់។ រជ្ជកាលថាំងក៏ជាសម័យដ៏ពោរពេញដោយចិត្តនិយមផងដែរ ដែលក្នុងពេលនោះ អ្នកប្រាជ្ញនានាទទួលបានការនិយមចូលចិត្តនិងការលើកតម្កើងពីសង្គមនិងព្រះរាជាតាមរយៈកំណាព្យដ៏ឆ្នើមៗ ដែលបានច្នៃប្រឌិតដោយទេពកោសល្យរបស់ពួកគាត់ រហូតដល់អាចទទួលតំណែងជាមន្ត្រីនានាគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ទៀតផង ព្រោះថាក្នុងសម័យនោះ កំណាព្យគឺជាទំរង់អក្សរសាស្ត្រមួយប្រភេទដែលមានប្រជាប្រិយភាពបំផុត ទាំងព្រះរាជា ទាំងប្រជាជនសាមញ្ញទូទៅ បាននិយមចូលចិត្តគ្រប់ៗគ្នា មិនថាអ្នកប្រាជ្ញ ព្រះសង្ឃ បព្វជិតសាសនាតៅ ស្រីស្នំ ឬស្រីរាំរបាំនោះទេ គឺសុទ្ធតែចេះសូត្រកាព្យ ឬស្តាប់យល់ពីឃ្លោងឃ្លាកាព្យទាំង

អស់។ លើសពីនេះ ឃ្លោងឃ្លាកំណាព្យក្នុងរជ្ជកាលថាំងមិនមែនគ្រាន់តែទទួលបានការស៊ើចសរសើរនិងលើកកំពស់យ៉ាងខ្លាំងក្នុងស្រុកប៉ុណ្ណោះទេ វាថែមទាំងត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយទៅដល់ប្រទេសជប៉ុន និងប្រទេសជិតខាងមួយចំនួនទៀតផងដែរ។ កវីនិពន្ធដ៏ល្បីល្បាញនៅរជ្ជកាលថាំងមានចំនួនច្រើនកុះករ ហើយសម្រេចបានវណ្ណកម្មនិពន្ធយ៉ាងធំធេងក្រៃលែង កំណាព្យថាំងដែលត្រូវបានរក្សាទុកតៗគ្នាមកនោះ មានចំនួនប្រហែលជា៥ម៉ឺនកាព្យ ក្នុងនោះដែរ មានកវីនិពន្ធប្រហែលជាង ២ពាន់នាក់ទទួលបានសមិទ្ធកម្មដ៏ត្រចះត្រចង់ជាទីបំផុតក្នុងវិស័យឃ្លោងឃ្លាកាព្យនេះ។ រជ្ជកាលថាំងដែលមានប្រវត្តិសាស្ត្រជិត៣០០ឆ្នាំនោះ ត្រូវបានបែងចែកជា៤ដំណាក់កាល នោះគឺដើមសម័យថាំង សម័យថាំងរុងរឿង សម័យថាំងកណ្ដាល និងចុងសម័យថាំង។ ស្របតាមការវិវត្តន៍នៃសង្គម និងការប្រែប្រួលនៃស្ថានការណ៍ក្នុងរជ្ជកាលថាំង កំណាព្យថាំងក៏បានរំលេចជាដំណាក់កាលផ្សេងៗគ្នាផងដែរ។

ក្នុងមជ្ឈដ្ឋានកំណាព្យនៃដើមសម័យថាំង ពិតមែនតែប្រជាជនបដិសេធនឹងរចនាបថដ៏ហ៊ឺហានិងលំអហួសហេតុពេក តែអ្វីដែលដើរតួនាទីសំខាន់នោះគឺនៅតែជា"រចនាបថសាំងក្វាន"[1] ដដែល ដែលតំណាងដោយ"សាំងក្វានយី"[2] ហើយបានផ្ដោតសំខាន់ទៅលើការដែលមានព្យាង្គចុងចួនល្អរណ្ដំត្រឹមត្រូវ និងមានពាក្យពេចន៍លំអប្រកបដោយសោភ័ណភាពពន់ពេក។ កំណាព្យបែបនេះបានទទួលការពេញនិយមដោយហេតុតែមានព្រះទ័យប្រតិព័ទ្ធពីព្រះរាជានានាដូចជាស្តេចថាំងថៃចុងជាដើមមែន ក៏ប៉ុន្តែបើដេញដោលរកហេតុផលចប់ចុងចប់ដើមនោះ គឺដោយសារតែរចនាបថនិពន្ធបែបនេះជាការបន្តពីរចនាបថកំណាព្យនៃរជ្ជកាល

[1]上官体（Shangguanti）គឺជារចនាបថកំណាព្យម្យ៉ាងដែលត្រូវដាក់ឈ្មោះតាមឈ្មោះកវីនិពន្ធដ៏ល្បីមួយរូប គឺសាំងក្វានយី។ ដោយសារកំណាព្យរបស់សាំងក្វានយីមានព្យាង្គចុងចួនរណ្ដំត្រឹមត្រូវ ប្រើពាក្យពេចន៍លំអឆើតឆាយ ដែលបានជាក្លាយទៅជាគំរូរចនាបថម្យ៉ាងដែលមានគេត្រាប់តាមជាច្រើន។ (អ្នកបកប្រែ)

[2]上官仪（Shangguan Yi）កវីនិពន្ធដ៏ល្បីមួយរូបនៅរជ្ជកាលថាំង។ (អ្នកបកប្រែ)

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com